

[Energiministeren]

ninger og af mennesker, havde jeg nær sagt, sådan som hr. Kim Behnke antydede, men et spørgsmål om, at de regler, som den samlede elsektor på produktions- og distributionssiden har, netop har en vis homogenitet, således at der er nogle fælles udstukne rammer. Jeg synes sådan set, det er ganske rimeligt, at der gælder nogenlunde lige vilkår for alle. Det kan jeg ikke se er et spørgsmål om ensretning.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg fornemmer på ministerens svar her, at ministeren allerede er klar til at rådgive og vejlede. Ministeren taler om energibesparelser. Jamen forestiller ministeren sig, at man ikke i det integrerede ressourceplanlægningsarbejde, der i dag pågår i Elsam og Elkraft sammen med deres distributionsselskaber, har energibesparelser som alternativer? Selvfølgelig har man da det.

Jeg forstår altså grundlæggende stadig væk ikke, hvorfor de gode og dygtige aktører ude i hundrede forskellige distributionsselskaber og store sammenslutninger m.v. partout nu skal på lærebænken med hensyn til det, de har været – det er vi vist alle sammen enige om – gode til i mange år. Der er enkelte undtagelser – det kommer vi til senere – men generelt er billedet, at det er dygtige, kompetente mennesker, der har lavet et flot stykke energiforsyningsarbejde i Danmark. Hvorfor skal vi blande os i det? Hvorfor haster det så meget? Og hvorfor kan vi ikke vente til, at det arbejde, der foregår, er afsluttet?

Til sidst vil jeg nævne et lille spørgsmål. Det, der tales om med alternative energibesparelser, er i dette lease-cost-planning-system det, man kalder Demand Side Management, altså at man hjælper nogle mennesker. Når jeg nævner disse udtryk, er det for vores alle sammens skyld. Bør vi ikke generelt i vores lovgivning forsøge at undgå disse amerikanske udtryk? Jeg ved godt, at de for nogle kan stå som begreber, men vi har ganske udmærkede danske oversættelser for disse udtryk. Jeg ville bare nævne det, for så kunne jeg i hvert fald få det med som gevinsten fra i dag, idet jeg fornemmer, at jeg ikke får ret meget andet. Lad os få fjernet disse udenlandske udtryk. De forvirrer kun befolkningen og sikkert også os herinde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ingrid Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Enerkipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 71:

Forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning. (Begrænsning af elopvarmning m.v.). Af energiministeren (Jann Sjørnsen). (Fremsat 11/11 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ilse Hansen (S):

Dette lovforslag er som de to foregående lovforslag et element i opfølgningen af »Energi 2000«. Det foreliggende lovforslag omhandler et forbud mod at etablere elopvarmning i eksisterende bebyggelser, og det ser jeg som en naturlig opfølgning af den nugældende regel om forbud mod elopvarmning i nybyggeri.

Sigtet med lovforslaget er at hindre, at der sker en yderligere udbredelse af elopvarmningen i eksisterende bebyggelser i områder, der har kollektiv varmforsyning i form af individuel fjernvarme eller naturgasforsyning. Det er dog ikke sådan, at anvendelse af den eksisterende elopvarmning bliver forbudt.

Grundlaget for de kollektive varmesystemer bliver på den måde også forbedret, og endvidere er der som i det hele taget i opfølgningen af »Energi 2000« et ikke uvæsentligt element i forslaget, nemlig at det også på den måde kunne være med til at nedbringe CO₂-udledningen.

Vi giver derfor i Socialdemokratiet forslaget vores fulde tilslutning.

Aagaard (KF):

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget om begrænsning af elopvarmning, at der inden for en tiårshorison er tale om betydelige reduktioner af CO₂-udslippet, og derfor har vi i Det Konservative Folkeparti intet principielt mod forslagens sigte på dette område.

Når jeg indleder med at trække en enkelt af forslagens bemærkninger frem, skyldes det ikke mindst, at bemærkningerne til lovforslaget står i skarp kontrast til de ændringer, lovteksten umiddelbart lægger op til. Vi kan generelt støtte sigtet med at hindre udbredelsen af elopvarmning i eksisterende bebyggelser, der enten har eller udlægges til kollektiv varmforsyning, eller at grundlaget for de kollektive systemer udhules. Vi vedstår også vort medengagement i biomassehandlingsplanen.

Men når det er sagt, må vi tilkendegive, at vor opfattelse af forslaget i øvrigt er, at det lugter noget af planøkonomi. Vi mener, at forslaget også rummer nogle problemer, som ikke fremgår af dets bemærkninger, med hensyn til, hvordan man fra regeringens side vil forholde sig til, hvorledes de økonomisk svagest stillede i vores samfund, som ikke har råd til fjernvarme, bliver stillet, når de er udelukket fra elvarme. Vil der være dispensationsmuligheder? Det samme gælder for vores pensionister, som i dag opvarmer med petroleum. De er vel i samme situation, nemlig at de kan få problemer, såfremt el totalt forbydes. Det vil vi se nærmere på under udvalgsarbejdet, men umiddelbart kan vi give støtte til denne del af forslaget.

Peter Hansen-Nord (V):

Lovforslag nr. L 71 indeholder to elementer, og vi har selvfølgelig det lille problem, at vi er stærkt imod det ene element, mens vi er aftalepartner vedrørende det andet, men ingen skal være i tvivl om, at vi nok skal finde ud af, hvordan vi skal tackle det, så det kommer til at gå op i den sidste ende.

Men nu vil jeg begynde med det, jeg er meget utilfreds med i lovforslag nr. L 71, og det er det, jeg vil beskrive sådan: Hvorfor er elvarme syndigt? For det er det – det må vi efterhånden have fået konstateret. Hvis nogen kan være i tvivl, mener jeg, dette forslag fjerner enhver tvivl i dag, hvor vi ser endda Kristeligt Folkeparti som pennefører. Hvis nogen skulle finde

på at spørge om, hvorfor det er så syndigt at aftage elvarme fra decentrale og centrale kraftvarmeværker, der i perioder ikke kan finde afsætning for den samproducerede el i kolde perioder med stor varmeproduktion eller ikke må aftage billig el fra centrale kraftværksenheder eller for den sags skyld indgå i afbrydelig elvarme fra centrale kraftvarmeenheder, som er et overset IRP-element, ja, så får man en sludder for en sladder om noget kollektivt solidaritetsbegreb.

Venstre synes, at dette kollektive solidaritetsvrøvl er afprøvet tilstrækkelig længe, og det bestod ikke engang børnehaveklassens afsluttende prøve, før det kollapsede. Det er ikke en konstatering, der lader til at imponere energiministeren og Kristeligt Folkeparti ret meget. Det er med andre ord ikke længere nok at trække hesten hen til vandtruget; nu forsøger regeringen også at få den til at drikke.

Jeg har grundlæggende svært ved at forstå, at en vare, der er så og så billig, ikke kan sælge sig selv på markedsøkonomiske vilkår, ligesom jeg ikke forstår, at de kommuner, ministeren henviser til, ikke selv kan klare problemet ved den kommunale mulighed for at indføre tilslutningspligt, samtidig med at problemets omfang må være uinteressant og derfor unødvendigt at lovgive om.

Det andet element i lovforslag nr. L 71, der skal muliggøre dispensation fra fristen for de byer, der ifølge biomasseaftalen fra den 14. juni 1993 vælger at udskyde omstillingen til decentral kraftvarme indtil år 2000, er aftalestof, som Venstre naturligvis tilslutter sig.

Det bliver desværre nok i begrænset omfang, energiministeren får brug for denne beføjelse, fordi de underliggende elementer for aftalen bl.a. ikke fjerner kommunernes begrundede eller ubegrundede frygt for at komme til at hæfte særlig meget for de regionale naturgasselskabers gæld, såfremt disse overskrider deres lånerammer. Denne frygt er proportional med de forskellige hæftelsesbestemmelser ifølge de forskellige vedtægter, de regionale naturgasselskaber har, samt den almindelige tillid til de forskellige naturgasselskabers administration, muligheder og driftsledelse. Men det er klart en forbedret mulighed for de udvalgte kommuner i forhold til tidligere regler, uden at det dog får den ønskede effekt, som også forudsat i biomasseaftalen. Hvad agter ministeren

[Peter Hansen-Nord]

egentlig at gøre ved det? Ringsted er for det meste smuttet, Brønderslev smutter sandsynligvis også, ligeledes Bredebro, og der følger sikkert flere, hvis de ikke kan få ministerens ord for, at netop disse anlæg indgår i regeringens demonstrationsprogram.

Riishøj (SF):

Vi har ikke svært ved at argumentere for, at det ud fra enhver samfundsmæssig vurdering er dumt og uklogt at installere elvarme i områder, hvor der i forvejen er et kollektivt varmforsyningsnet, som kommunen har investeret i med dyre lån – langsigtede investeringer – hvor varmen er der, og hvor man simpelt hen blot skal installere de pågældende varmesystemer i husene, at man i sådanne varmeområder bare skal give frit los til elvarme, belaste vort elforbrug endnu mere og skabe det problem, vi har herhjemme i høj grad med et stærkt voksende elforbrug samtidig med et faldende varmemeforbrug.

Der er så åbenlyse modsigelser og så store samfundsmæssige tab forbundet med ligefrem at forcere et ekstra elforbrug i en situation, hvor man ikke kan komme af med varmen, at det er åbenlyst, at ethvert initiativ, der kan begrænse elforbrugets stigning og skabe et væsentligt bedre grundlag for at bruge kraftvarme og få skabt harmoni mellem varmemeforbrug og elforbrug, er der så store samfundsmæssige fordele ved både miljømæssigt og samfundsmæssigt økonomisk, at vi naturligvis fra SF's side, både ud fra samfundsmæssige og samfundsmæssige, dvs. miljømæssige, overvejelser må støtte initiativer af enhver art, som kan begrænse brug af elvarme i områder, hvor man har alternativer, det være sig vedvarende energi eller kollektiv varmforsyning.

Så kan man naturligvis have en ideologi om, at man bare skal give los; problemet er bare, at markedskonomen jo ikke fungerer inden for energiområdet. Man har en aftale med A.P. Møller, der gælder frem til ind i det næste årtusind, om at afsætte så og så meget gas. Man har en stribe reguleringer, som nødvendigvis følger deraf, fordi gassen skal aftages. Hvis den ikke bliver det, skal skatteyderne jo betale det, fordi man har en kontrakt så og så lang tid frem. Derfor har man ikke et markedsmæssigt økonomisk system, selv om man giver frit los, fordi man har haft så mange langsigtede investerin-

ger og har så mange langsigtede aftaler også med private firmaer som f.eks. A.P. Møller og mange andre, at markedskonomen ikke fungerer.

Ergo må man gå ind i nogle justeringer, og i den situation må planlægningen gå ud på at få de størst mulige samfundsmæssige fordele. Det er for os nærmest molboagtigt ikke i områder, hvor man har et kollektivt varmforsyningsanlæg, som oven i købet trænger til en økonomisk indsprøjtning, at udnytte de fordele og forhindre elvarme, som jo mange steder installeres, fordi det ud fra en bygningsmæssig henseende er meget billigere. Det er naturligvis billigere at sætte nogle elapparater op i stedet for at have et vandbaseret varmesystem, og det gør, at de, der bygger boligerne, kan tjene penge på det, og så taber samfundet på det, og så skal skatteyderne betale til naturgasnettet og til at dække underskuddet i et fjernvarmesystem.

O.k., det er liberalisme, men det er en form for liberalisme, som nærmest er stalinisme, for sådan nogle ting eksisterede i stor stil i det gamle Sovjetunionen og Østeuropa. Der var jo ikke gnist af planlægning. Der var et ressourcespild og små kulyrede ditten og datten i alle mulige huse uden nogen som helst fornuftig planlægning. Så det, man plæderer for, er faktisk stalinistisk liberalisme, hvis man kan bruge det udtryk – faktisk noget, der eksisterede i det gamle Østeuropa, og som vi alle sammen ellers gerne vil væk fra.

Men vi har ingen problemer med at lave en lovgivning, som faktisk kan spare samfundet for mange penge, og som giver et bedre miljø. Det, man kunne savne til gengæld – og det har hr. Aagaard jo ret i – er, at man prøver at lave nogle prisgarantiordninger for fjernvarme og måske nogle gældssaneringsordninger for fjernvarmeselskaber, som har optaget lån i meget uheldige perioder med meget højt renteniveau, og som faktisk uforskyldt står i en klemme.

I den forbindelse synes jeg, man kan gøre noget for at beskytte forbrugerne, når nu man vil fremme kollektiv varmforsyning. Man har jo masser af ordninger inden for gasområdet, og jeg synes nok, at man også på fjernvarmeområdet kunne gøre noget for at beskytte forbrugerne, når man nu fornuftigvis vil beskære forbruget af elvarme.

[Riishøj]

Med disse bemærkninger, som muligvis af-føder nogle ændringsforslag på områderne prisgaranti og støtte til at beskytte forbrugerne, vil vi erklære vores fulde tilslutning til forslaget.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Nu er jeg ikke helt sikker på, om jeg fik alle hr. Riishøjs guldkorn med; der var i hvert fald noget om markedsøkonomi og lange kontrakter og sådan noget, som jeg ikke fik helt fat i.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at markedsøkonomiske kræfter ikke er udelukket, når man laver lange kontrakter. Det er et ganske almindeligt markedsøkonomisk element, når man indgår aftaler. De kan strække sig over 5, 10 eller 15 år. På det tidspunkt, hvor de blev indgået, er de markedsorienterede og markedsøkonomisk på plads, så der er ikke nogen splid i det, om jeg så må sige.

Noget andet er, at det er rigtigt, at Folketinget og vi alle sammen her tit blander os i noget, som fungerer ganske fortrinligt i forvejen. Det kunne vi jo bare lade være med, men det er der jo stærke kræfter for at vi ikke skal lade være med.

Kim Behnke (FP):

Først lige en bemærkning i anledning af den vildfarelse, hr. Riishøj tilsyneladende er havnet i. Hr. Riishøj konstaterer, at markedsøkonomien ikke fungerer inden for energiområdet, og derefter giver hr. Riishøj selv svaret på, hvorfor markedsøkonomien ikke fungerer, nemlig fordi Folketinget har vedtaget stribevis af regler og reguleringer.

Men det er lidt underligt, at løsningen på, at markedsøkonomien ikke fungerer, er, at man laver endnu flere regler. Hvornår stopper vanviddet? Hvornår lærer man, at når man har begået en fejl, kan man da i det mindste se i bakspejlet og lære af fejlene frem for at blive ved med at begå de samme fejl igen og igen?

Lidt det samme problem har hr. Peter Hansen-Nord egentlig, for det var jo under en Venstreenergiminister, at man ikke ønskede her i Folketinget at pålægge ved tvang, at folk skulle tilsluttes naturgas og fjernvarme, og at man i stedet for sagde: Det må kommunerne afgøre. Så havde hr. Peter Hansen-Nord og Venstres folketingsgruppe nemlig ingen smuds på fing-

rene. Så kunne det være de lokale byrådsmedlemmer, der skulle tage kampen med folk.

Nu kommer denne regering og siger om de ugudelige mennesker, der bruger el: Ja, vi vil heller ikke endnu gøre det, man egentlig har som den skjulte dagsorden, nemlig tvinge folk til at aftage naturgas og fjernvarme. Nej, i stedet for forbyder man folk at bruge alt andet, og det er selvfølgelig en smart måde at gøre det på, for man kan stadig væk gå ud med oprejst pande og sige: Vi har ikke vedtaget, at folk skal tvinges til at tage naturgas og fjernvarme. Nej, vi har vedtaget, at det er forbudt at bruge alt andet.

Dér, hvor energiministeren for alvor skyder sig selv i foden, er de steder rundt omkring i landet, hvor gode, velmenende mennesker eksempelvis installerer en solfanger. De eksperimenterer med forskellige former for energihuse og sådan noget og laver nogle systemer, hvor de f.eks. er i stand til at forsyne sig selv 2/3 af året med varme fra solfangeranlæg.

Men de mangler lige den lille sidste smule, når vejret er, som det er i disse her dage, og hvor solfangeren ikke bidrager ret meget til opvarmningen. Man mangler et element til at kunne komme op på det, man har brug for. Og dér er elvarme jo den eneste rigtige løsning.

Et andet problem, som dette lovforslag ikke tager stilling til, er de vældig mange pensionister, som ministeren nu skubber ud i økonomisk uføre.

Vi har jo set problemerne allerede og primært på Bornholm, hvor de meget voldsomme varmeplansgennemførelser, der er i bl.a. Rønne og Neksø – det er i øvrigt også med Venstrepolitisk deltagelse – hvor man går ud og siger: Her skal der simpelt hen lægges fjernvarme ind.

De arme pensionister er nemlig ikke i stand til at gøre det, der er regeringens parole: Gå ud og omlæg dine lån og tag nye lån i dit hus. Det kan pensionisterne ikke, fordi de ikke kan optage den slags lån. Og de kan heller ikke få indefrosset omkostningen, som man kan få indefrosset f.eks. ejendomsskatter, og dermed er de arme mennesker gjort skakmat.

Pensionisterne er tvunget til at fraflytte deres ejendom. De er ikke i stand til at leve op til disse ting, når det gamle oliefyr f.eks. er udtjent og man kunne have klaret sig med nogle elpaneler, men skal tvinges til at lægge fjernvarme eller naturgas ind.

[Kim Behnke]

Endelig blev der brugt fra, jeg tror, det var hr. Riishøj, det argument, at når nu fjernvarmen er der, skal den også bruges. Det er jeg enig i, men fjernvarme og naturgas må gå ud og præsentere sig som et troværdigt og godt produkt, uden at man skal bruge Folketinget eller kommunalbestyrelserne til at tvinge kunderne til at blive tilsluttet. For det er jo et godt produkt, man har. Derfor burde det være nødvendigt, at man skal have Folketinget til at lave love, der mere eller mindre tvinger folk til at blive tilsluttet.

Men der er jo også steder i landet, hvor man er ved at have problemer. Jeg skulle hilse og sige fra Århus, hvor jeg selv bor, og hvor jeg som tilsluttet Varmeplan Århus er tvunget til at aftage fjernvarme, at man dér begynder at få problemer: der er ikke varme nok. Og når nu den store affaldsplan bliver gennemført, hvor alt papir bliver sorteret fra osv., har man ikke nok varme længere. Hvad skal man så gøre? Skal man så til at lægge nogle dypkogere i rundt omkring, som skal bruge strøm for at holde varmen oppe? Eller skal man have tændt op under nogle af de små stationer rundt omkring, der kører på fuelolie, for at holde temperaturen oppe, fordi man har tvangstilsluttet så mange og samtidig har gennemført en affaldsplan, der betyder, at man ikke er i stand til at give folk den fjernvarme, de har brug for?

Det er nogle af de problemer, man render ind i, når man ikke lader markedsmekanismerne selv reagere, vil jeg gerne sige til hr. Riishøj. Så ødelægger man det, fordi man laver den her overordnede politiske planlægning.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Hr. Kim Behnke forsøgte at hjælpe på min hukommelse med hensyn til, hvad Venstre har været med til at lægge ud til kommunerne vedrørende varmeforsyning. Det er korrekt, som hr. Kim Behnke siger det.

Jeg føler egentlig stolthed over, at vi her er med til at lægge nogle beslutninger ud decentralt i modsætning til meget af det, vi talte om i dag, og på andre områder, hvor vi ønsker at lave centrale beslutninger.

Hele starten på alt det halløj ligger jo i hvert fald en 13-14 år tilbage, og da jeg ikke ved, hvor god min hukommelse er, vil jeg ikke gå

tættere ind på det. Det kan godt være, der kiksede noget tilbage i 1979, men det tror jeg ikke dagen i dag skal afses til at diskutere.

Men jeg kan bekræfte over for hr. Kim Behnke, at decentrale løsninger er en Venstremærkesag.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jamen det er jo ikke fair. Vedtag, at der skal være naturgas, at der skal være varmeplaner rundt omkring i landet, at der skal være en udbredt udnyttelse af kraftvarmeværker osv. Alt det siger Folketinget at der skal være. Og så siger kommunerne: Det er fint nok, at vi skal det, men hvad nu, hvis folk ikke vil købe det? Så vil det samme flertal, som siger, at alt det skal være sådan, ikke herinde i Folketinget sige: Jamen så skal folk tvinges på. Nej, man siger: Det må kommunerne selv afgøre.

Det er ikke en fair måde at gøre det på, fordi det rent faktisk er hr. Peter Hansen-Nord og partiet Venstre under en Venstreminister, der har lagt grunden til den varmeforsyningslovgivning, vi har i øjeblikket, hvor tvangselementet for alvor blev knæsat.

Det er ikke en fair måde at gøre det på, og det har ikke meget med lokalt selvstyre og sådan noget at gøre, at Folketinget siger: På den ene side skal naturgas og fjernvarme pinedød lægges ud, men på den anden side er det kommunerne, der skal være sorteper, som skal gå ud og ringe på hos fru Jørgensen og hr. Clausen og sige: Ja nu pålægger vi jer at få indlagt fjernvarme eller naturgas. Derfor må hr. Peter Hansen-Nord også være mandfolk nok til herinde i Folketinget at erklære: Konsekvensen af vores øvrige energisynspunkter er, at det kan kun lade sig gøre, hvis vi laver noget tvang, i stedet for, at det er Venstreborgmestrene og Venstrebyrådsmedlemmerne, der skal bære den del af kagen til bords.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Nu har jeg svært ved at se hensigten med, at Fremskridtspartiet eller oppositionen generelt diskuterer voldsomt med hinanden i den nuværende politiske situation, men der er da substans i dette her. Lad os slå helt fast – og det vil Venstre gerne vedgå: Decentral kraftvarme er

[Peter Hansen-Nord]

en energiudnyttelse, som er rigtig i sit sigte, ingen tvivl om det.

Dernæst ligger varmeplanlægningen ude hos kommunerne; det er kommunerne, der har beføjelserne, det er kommunerne, der har mulighederne, og dér bør de ligge. Det forslag, vi her behandler, er et forslag, hvor man ikke anmoder kommunerne, men centralt herindefra pålægger dem, at eksisterende elvarme i eksisterende bygninger i en konverteringssituation skal koble sig på det kollektive net. Det er der en meget stor forskel på.

Vibeke Grønbæk (RV):

Jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger til hr. Kim Behnke først. Jeg har ellers opfattelsen af, at hr. Kim Behnke sætter sig godt og grundigt ind i spørgsmålene, inden han går på talerstolen, men der er nogle ting, som jeg synes at hr. Kim Behnke har glemt, når han retter sit store udfald imod lovforslaget. Og det er, at han siger, at nu skal simpelt hen alle have elvarme, og at der ikke var nogen muligheder for dispensationer osv., men jeg kan da se i lovforslaget, at der er masser af dispensationsmuligheder nu både ved forsøgs- og demonstrationsbyggeri og ved sommerhuse og kolonihavehuse. Faktisk står der, at byggetekniske forhold kan føre til undtagelser fra forbudet mod elopvarmning. Det er jo også sådan, at ejerne af de huse, der i dag har elopvarmning, ikke skal ud at rive deres elopvarmning ned og så sætte fjernvarme ind. Det er altså ved nybyggeri, og det er fremover, at tingene skal være elopvarmede.

Men Det Radikale Venstre kan støtte lovforslaget, også fordi det, som det allerede er blevet nævnt masser af gange, er en opfølgning af »Energi 2000«.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Blot til fru Vibeke Grønbæk: Det er ikke længere siden end i går, jeg blev gjort opmærksom på en sag – og det er endda under den nuværende lovgivning – hvor en borger i Brøndby, som har opsat solfangere osv., ikke kan få godkendelse hverken af den ene eller anden myndighed til, at det suppleres med elvarme. Det kan ikke lade sig gøre, det vil man ikke være med til. Så siger man: Jamen der er en mulighed for dispensation. Men det er bare

ikke et sådant samfund, vi bryder os om. Vi ønsker ikke et samfund, hvor alting er forbudt, og så må borgerne komme kravlende på alle fire og tigge og bede om at få lov til at opføre sig, at leve på en hensigtsmæssig måde. Sådan et samfund bryder vi os ikke om, fordi det gør, at borgerne bliver slaver i det samfund – det er der i øvrigt en Venstremand der har skrevet en glimrende bog om – men det er ikke sådan et samfund, vi skal have. Vi skal have et samfund, hvor friheden er der, og hvor man regulerer på nogle ganske få, nødvendige områder frem for at sige, at alt som udgangspunkt er forbudt, og så kan man allernådigst bede om tilladelse.

Men det er smart, for det gør jo borgerne afhængige af statsmagten; der skal ansættes i tusindvis af embedsmænd, som hver eneste dag skal spidse deres blyant ved dagens begyndelse og så sidde og give tilladelse allernådigst og føle, at de har en forfærdelig magt, når de sidder dér, fordi de med et flueben eller et minus kan afgøre, om folks private økonomi skal bryde i grus, eller om de skal kunne få lov til at leve nogenlunde normalt.

Men det er bare ikke sådan et samfund, vi bryder os om, fordi det er et totalitært samfund, hvor magten ligger alt for centralt, og hvor det enkelte individ ikke har en chance for at overleve, og derfor er vi – hvad jeg vist ikke fik sagt – modstandere af dette her forslag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg glæder mig over de gode ideologiske debatter, der foregår, og jeg vil undlade at bidrage yderligere. Vi tilslutter os forslaget her.

Energiministeren (Jann Sjursen):

Jeg skal ganske kort sige, at der, som det har været nævnt i debatten også, er to hovedelementer i forslaget. For det første skabes der nu hjemmel til, at kommunerne kan tilpligtes at forbyde, at forbrugere, der bor i et område, hvor der er udlagt til kollektiv varmforsyning, skifter fra et vandbaseret opvarmningssystem til elopvarmning. Der er jo, som der også er allerede nu, forbud mod elopvarmning i nybyggerier. Det udvides altså nu til også at omfatte eksisterende byggeri, og jeg synes, man må sige, at der til trods for det ideologiske slagsmål, der har været her i dag mellem specielt Venstre og Fremskridtspartiet, må være en logisk konsekvens af bestræbelserne på at sik-

[Energiministeren]

re mulighederne for udnyttelse af kollektiv varmforsyning frem for elopvarmning, som indebærer – det er ikke, fordi det er en specielt stor synd at have elopvarmning – et væsentligt større ressourceforbrug end de kollektive forsyningssystemer.

Jeg synes, det er vigtigt endnu en gang at understrege, at lovforslaget ikke omfatter forbud mod anvendelse af eksisterende elopvarmning. Forbrugerne bliver altså ikke pålagt nogen pligt til at omstille til anden forsyningsform; det sikres alene, at eksisterende vandbaserede systemer ikke omstilles til elopvarmning. Og så er der i øvrigt, som fru Vibeke Grønbæk ganske fornuftigt bemærkede, muligheder for dispensation.

Endelig er der så den anden del af lovforslaget, hvormed der sker en justering af den eksisterende tidsramme for varmeværkers omstilling til mere miljøvenlige brændselsformer. Det er en konsekvens af biomassehandlingsplanen fra 14. juni i år, som blev indgået mellem regeringen, Venstre, De Konservative og Socialistisk Folkeparti.

Jeg tror, det var hr. Peter Hansen-Nord, der i sit første indlæg i dag stillede spørgsmål med hensyn til en række navngivne byer, som ikke gebærdede sig helt, som hr. Peter Hansen-Nord ønskede. Ja, det er netop et udtryk for, at disse byer har brugt den mulighed, de har fået i henhold til biomassehandlingsplanen, nemlig at foretage et valg; den baserer sig nemlig, som hr. Peter Hansen-Nord også vil vide, på frivillighed i denne forbindelse.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Ministeren slipper for billigt.

Lad os tage et eksempel: I en større beboelsesvilla – sådan én, der er opført i 1930'erne eller 1940'erne – bor i øjeblikket et pensionistægtepar. Børnene er for mange år siden flyttet hjemmefra, og egentlig er huset meget stort, så de har igennem længere tid overvejet at udleje førstesalen.

Så sker der det, at oliefyret, som ellers har tjent familien godt i mange år, ikke kan længe, og de må overveje, hvad de nu skal gøre. De beslutter sig for, at når de nu alligevel skal have nogle lejere til at bo på første sal, var det egentlig bedre at installere elvarme, for så er det meget nemt at aflæse, hvor meget varme

de, der bor oppe på første sal, bruger, i stedet for at skulle have besværet med centralvarmeanlæg, og hvem der har brugt hvad.

Hvis kommunen har benyttet den lov, som Folketinget nu er ved at vedtage, så vil det pensionistægtepar få nej, de må ikke gøre det, som ellers er hensigtsmæssigt, nemlig installere elvarme i deres villa. De vil være tvunget til, når oliefyret bryder sammen, at indføre enten naturgas eller fjernvarme, hvis det er i området i forvejen.

Og hvis de arme mennesker ikke har råd til det, men måske godt lige kunne få sparet sammen til at købe de nødvendige elpaneler, ja, så er der ingen hjælp at hente. De kan ikke gå ud og belåne huset, for det tillader realkreditlovgivningen ikke, de kan heller ikke få ejendomsskatterne indefrosset i huset, det kan heller ikke lade sig gøre; der er ingen hjælp at hente. Der er kun én mulighed for det pensionistægtepar, og det er at fraflytte ejendommen, hvis dette lovforslag bliver vedtaget.

Det synes vi ikke er rimeligt. Jeg vil ikke bede ministeren om at svare på spørgsmålet i dag, men jeg vil faktisk bede ham overveje det, for det kommer som et udvalgs spørgsmål: Hvad vil man gøre med de mange, mange tusinde pensionister, der vil blive berørt af dette her?

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal blot sige til ministeren, at for den del af L 71, som vi tilslutter os og er enige i, og som vedrører biomasseaftalen fra den 14. juni 1993, har vi jo i fællesskab beregnet, hvad de muligheder, vi her har opridset, ville betyde for afsætningen af biobrændsler i og omkring disse byer. Det er altså med i vores forudsætninger, det er med i vores regnestykke. Og min påstand i dag er så, at disse muligheder ikke, som jeg sagde tidligere, vil blive benyttet i det omfang, vi havde regnet med. Altså skrider nogle af forudsætningerne, og hvad agter ministeren egentlig at gøre ved det?

Det var det, der var mit spørgsmål. Jeg har ikke spor imod – jeg synes endda, det er meget rigtigt, for en gangs skyld er ministeren og jeg enige – at man har det frie valg. Det er første gang i dag, at ministeren har brugt udtrykket »et frit valg ude i kommunerne«; alt andet i dag har drejet sig om centralistisk styring her fra Christiansborg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vædtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 17:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod elselskabernes engagement i risikable og konkurrenceforvridende sideordnede aktiviteter.

Af Per Tærsebøl (KF) m.fl.
(Fremsat 26/10 93).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Jann Sjørnsen):

Det beslutningsforslag, som her behandles, går ud på, at regeringen pålægges at fremsætte et lovforslag, der forbyder elselskaber at engagere sig i risikable henholdsvis konkurrenceforvridende sideordnede aktiviteter.

Som begrundelse angiver forslagsstillerne bl.a., at det er dybt beklageligt og uacceptabelt, at SEAS' forbrugere skal dække et tab på 230 mio. kr. som følge af selskabets fejlslagne engagement i tomatgartneri m.v.

Jeg må indledningsvis sige, at jeg naturligvis kun kan være enig med forslagsstillerne i, at SEAS-sagen er dybt beklagelig – det har jeg også gentagne gange givet udtryk for – men jeg synes samtidig, det er vigtigt at fastslå, at Elprisudvalget i forbindelse med sin afgørelse har slået fast, at SEAS faktisk har handlet i strid med elforsyningsloven, og at det kun er som følge af de helt særlige omstændigheder i sagen, at SEAS har fået tilladelse til at indregne tabet i elprisen.

Afgørelsen er som bekendt nu anket til Konkurrenceankenævnet, som endnu ikke har truffet afgørelse i sagen. Derfor finder jeg det ikke rigtigt på nuværende tidspunkt at udtale mig nærmere om den konkrete sag, som man kan sige er udgangspunktet for det beslutningsforslag, der er fremsat af Det Konservative Folkeparti.

Jeg er også enig med forslagsstillerne i, at der som følge af, at elforbrugerne ikke har et frit leverandørvalg, skal være stramme regler for, hvilke risici man må løbe. I den forbindelse mener jeg dog, det er værd at bemærke, at SEAS faktisk ikke har fået tilladelse til at løbe en så alvorlig risiko. Det var en forudsætning for den tilladelse, SEAS fik til at engagere sig i gartneriproduktion, at der ikke måtte ske subsidiering over elprisen; den betingelse har elselskabet ikke levet op til, og det er selvfølgelig dybt beklageligt.

Forslagsstillerne angiver videre, at den ændring af elforsyningsloven, som blev vedtaget af Folketinget i juni måned i år, ikke yder tilstrækkelig sikkerhed for, at noget lignende ikke kan gentage sig, og det er grunden til, at beslutningsforslaget, som vi behandler i dag, er fremsat.

Reglerne i den nye lovgivning medfører faktisk, at et eventuelt projekt skal forhåndsgodkendes af Elprisudvalget, og Elprisudvalget skal påse, at elforbrugerne ikke udsættes for en urimelig risiko, og at der ikke er tale om konkurrenceforvridende virksomhed.

Vi har altså, vil jeg gerne understrege, allerede vedtaget en lov, som skal hindre elselskabernes engagement i risikable og konkurrenceforvridende sideordnede aktiviteter. Loven er ganske vist ikke trådt i kraft endnu, fordi EU-Kommissionen – eller Europa-Kommissionen hedder den vist officielt nu – endnu ikke har taget stilling til loven.

For så vidt angår forslagsstillerens lidt sporadiske udsagn om konkurrencesituationen for elinstallatørerne vil jeg bare understrege, at Elprisudvalget faktisk ved sin afgørelse skal tage hensyn til konkurrencemomentet, og at afgørelser truffet af Elprisudvalget kan ankes til Konkurrenceankenævnet.

Med hensyn til Elprisudvalgets rolle i det hele taget finder jeg den kritik, der har været fremført også i forbindelse med SEAS-sagen, urigtig. Elprisudvalget har håndteret SEAS-